

HelseOmsorg21-rådet, referat møte 3/2026

Dato

mandag 4. juni 2026
Kl. 10 - 15

Sted

Forskningsrådets lokaler
Drammensveien 288

Til stede

Per Morten Sandset, Universitetet i Oslo
Arild Kristensen, Norway Health Tech
Bjarte Bye Løfaldli, Kristiansund kommune, t.o.m. sak 30/3/2026
Esperanza Diaz, Universitetet i Bergen
Guri Rørtveit, Folkehelseinstituttet
Ingrid Stenstadvold Ross, Kreftforeningen, f.o.m. sak 31/3/2026 digitalt
Leif Rune Skymoen, Legemiddelindustriforeningen
Lilly Ann Elvestad, Funksjonshemmedes fellesorganisasjon
Mari Trommald, Kommunesektorens organisasjon
Marte Kvittum Tangen, fastlege, Tynset
Tarje Bjørgum, Abelia, t.o.m. sak 29/3/2026
Toril Hernes, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Observatører

Hjørdis Møller Sandborg, HOD
Tone Hee Åker, HOD, digitalt deler av møtet
Erland Tuseeth Aasheim, Hdir
Haaken Kobbenes, KD, digitalt deler av møtet
Elin Marlén Hollfjord, NFD, digitalt deler av møtet
Therese Sefton, HOD, digitalt deler av møtet

Forfall

Marta Ebbing, Helse Bergen
Morten Bøhmer Strøm, UiT
Per Olav Østbyhaug, St. Olavs hospital
Øivind Enger, Sarsia

**Til stede fra
Sekretariatet/
Forskningsrådet**

Henrietta Blankson
Tine Thorbjørnsen
Line Tangerås
Ole Johan Borge, deler av møtet

Sak 25/3/2026	Godkjenning av innkalling og saksliste En sak ble meldt til eventuelt Vedtak <i>Innkalling og saksliste godkjennes.</i>
Sak 26/3/2026	Spørsmål om habilitet Inhabilitet ble vurdert for sakene på dagens møte. Vedtak <i>Det er ikke knyttet inhabilitet til sakene på rådsmøtet.</i>
Sak 27/3/2026	Godkjenning av referat fra møte 2/2026 Det fremlagte referatet var oppdatert med innspillene som kom til merknadsfristen. Vedtak <i>Referatet godkjennes.</i>
Sak 28/3/2026	Oversikt over meldinger og strategier Rådet drøftet hvilke aktuelle meldinger og strategier som bør følges opp videre. NOU 2026: 6 <i>Den nye velferdskommunen</i> , som Innovasjons- og samskapingsutvalget la frem 28. mai, ble kort omtalt. Rådet var enige om at NOU-en berører viktige spørsmål for helse- og omsorgssektoren, og at rådet bør gi høringsinnspill når rapporten sendes på høring. Rådet diskuterte også fysisk aktivitet og folkehelse i lys av at det ventes en idrettsmelding om noen år. Det ble pekt på at temaet er relevant for rådet, og at arbeidet med fysisk aktivitet i et folkehelseperspektiv bør starte før arbeidet med meldingen begynner. Videre ble det understreket at rådet bør følge arbeidet med nytt europeisk rammeprogram og se dette i sammenheng med nasjonale virkemidler. Dette bør følges opp frem mot den nasjonale innspillsfristen i 2027. Sekretariatet vil, i samarbeid med relevante rådsmedlemmer, utarbeide en plan for videre arbeid med fysisk aktivitet og folkehelse, og rammeprogrammet. Det ble også foreslått å inkludere Helsepersonellplan 2040 i oversikten over saker rådet bør følge. Vedtak <i>Rådet ber sekretariatet om å følge opp saken med innspillene som kom i møtet.</i> <i>En arbeidsgruppe bestående av Marte Kvittum Tangen, Lilly Ann Elvestad, Tarje Bjørgum og Bjarte Bye Løfaldli/eventuelt Mari Trommald settes ned for å utarbeide et første utkast til hørings svar til NOU 2026: 6.</i>

Sak 29/3/2026**HelseOmsorg21-rådets handlingsrom**

Rådet har et bredt mandat og kan i stor grad selv definere hvilke oppgaver som best bidrar til måloppnåelsen. Spørsmålet er om rådet utnytter dette handlingsrommet godt nok. Det ble pekt på at rådet bør spisse rollen som strategisk rådgiver og i større grad sette agendaen, samtidig som det fortsatt bør være en arena for dialog og læring på tvers. Det ble etterlyst tettere kontakt med departementene og politisk ledelse, faste møteplasser og bedre bruk av rådet som sparringspartner i aktuelle saker. Videre ble det understreket at rådets gjennomslag avhenger av relasjonsbygging og at innspillene er relevante, kunnskapsbaserte og kommer til rett tid. Rådet må være ekstra oppmerksomme på de som ikke har de relasjonene som er nødvendig for å få gjennomslag. Det ble også diskutert behov for økt synlighet, tydeligere prioriteringer og mer aktiv oppfølging av høringer, seminarer og offentlige debatter. Blant annet ble det understreket at alle medlemmene må tørre å være mer tydelige på vegne av rådet. Flere pekte på at både rådet og sekretariatet trenger tilstrekkelige ressurser for å utvikle gode kunnskapsgrunnlag og følge opp arbeidet mer systematisk.

Vedtak

Rådet ber sekretariatet følge opp saken med de kommentarene som kom på møtet og på neste møte legge frem et forslag over praktiske grep rådet kan ta for å utnytte handlingsrommet.

Sak 30/3/2026**Dimensjonering av ph.d.-utdanningen**

Jan Magnus Aronsen, UiO/OUS, presenterte mandatet og arbeidet til ekspertgruppen for framtidens doktorgradsutdanning. Arbeidet er i tidlig fase. Det skal være et åpent innspillsmøte 4. desember og rapporten skal leveres i mars 2027. Presentasjonen er vedlagt referatet.

Rådet løftet spesielt behovet for virkemidler som kan styrke doktorgradsutdanningen på tvers av sektorer og bidra til bedre samspill mellom akademia, næringsliv, kommunesektor og helsetjenesten. Behovet for forskerkompetanse utenfor akademia bør vektlegges tydeligere, særlig i lys av strammere økonomi i universitets- og høyskolesektoren og en mulig nedgang i rekrutteringsstillinger. Rådet understreket også betydningen av tverrfaglig kompetanse, samproduksjon og doktorgradsløp som er tilpasset innovasjon. En bekymring for at antall doktorgradskandidater er synkende ble trukket frem. Videre ble lønnsutvikling og karrierevilkår for personer med doktorgrad trukket frem som viktige faktorer for rekruttering, konkurransekraft og muligheten til å beholde forskerkompetanse i Norge.

Rådet vil følge opp saken gjennom en arbeidsgruppe og skriftlig innspill til ekspertgruppen.

Vedtak

Rådet ber sekretariatet følge opp saken med de kommentarer som kom på møtet.

Det settes ned en arbeidsgruppe bestående av Toril Hernes, Esperanza Diaz og Mari Trommald som vil jobbe med et innspill til utvalget.

Sak 31/3/2026

Hjemmemarked for helsenæring og innovasjon i helsetjenestene

Gode vilkår for helsenæringen er viktig for rådet. For bedrifter innen medisinsk teknologi og e-helse spesielt, er det viktig å ha gode referansekunder i hjemmemarkedet når man skal skalere internasjonalt. Det er mange aktører som er viktige for et godt fungerende hjemmemarked. Det er derfor utfordrende for rådet å finne riktige grep for hvordan rådet kan gjøre en forskjell. Flere mulige tiltak ble lagt frem for rådet.

1. Innspill til strategisk dialogmøte med NFD og HOD
2. Formidlingsaktiviteter som f.eks. kronikk
3. Fremme behovet for en handlingsplan for innovative offentlige anskaffelser innenfor helseområdet

Rådet understreket at å gi innspill til dialogarenaen er viktig og vil utarbeide et innspill i samarbeid med Abelia. Rådet vil fortløpende framover vurdere vilkårene for helsenæringen, arbeide sammen med relevante aktører og eventuelt peke på deler av veikartet for helsenæringen som ikke fungerer etter hensikten.

Vedtak

Rådet ber sekretariatet følge opp saken med de kommentarene som kommer frem i møte.

Rådet ber rådsmedlemmene som er deltakere på dialogarenaen om å ta innspillene videre til møtet 10. juni.

Sak 32/3/2026

Tilgang til helsedata

Saken var en oppfølging av rådets tidligere arbeid om helsedata og rapporten om flaskehalser for tilgang til norske helseregisterdata.

Folkehelseinstituttet ved Christine Bergland orienterte om status for tilgang til helsedata og konkrete innsatsområder i FHI. FHI har klart å redusere saksbehandlingstiden for 70 % av søknadene samtidig som antall søknader har gått opp de siste årene. Det gjøres også tiltak som vil bidra ytterligere til raskere saksbehandling og mer tilfredse brukere. Presentasjonen er vedlagt referatet.

Gard Thomassen, UiO, orienterte om status for ny nasjonal infrastruktur for personsensitive data (NORTRE) fra 1. januar 2026. Presentasjonen er vedlagt referatet.

Aktørene ønsker at rådet tar en strategisk rolle ved å løfte frem det som fungerer, etterspørre en mer helhetlig praktisering av regelverket og tydeliggjøre sin rolle uten å gå for langt inn i operativ oppfølging. Rådet bør også bidra til å synliggjøre behovet for trygg dataflyt mellom klinikk og forskning.

Vedtak

Rådet ber sekretariatet følge opp arbeidet med helsedata i tråd med diskusjonen på møtet.

Sak 33/3/2026**Oppfølging av KI-seminar**

Rådet tok evalueringen av KI-seminaret til etterretning og ga sin støtte til det relaterte rådsarrangementet på Arendalsuka. Rådet understreket behovet for å følge opp KI som et strategisk tema videre. Det ble særlig pekt på konsekvenser for førstelinjen i helsetjenesten, ressursbruk og samhandling, risiko knyttet til beredskap, tap av menneskelig medisinsk kompetanse, og KI og ulikhet blant annet ved utvikling av digitale tvillinger. Det ble foreslått å invitere KI Norge til et rådsmøte for økt innsikt. Saken tas opp til videre diskusjon på et fremtidig rådsmøte.

Vedtak

Rådet ber sekretariatet følge opp arbeidet med kunstig intelligens i helse i tråd med diskusjonen på møtet.

Sak 34/3/2026**Orienteringer**

Det ble orienterte om følgende:

- Nettsiden til HelseOmsorg21-rådet er oppdatert med de siste høringene og innspillene rådet har utarbeidet.
- Rådets to arrangementer på Arendalsuka, KI og helse: kan kunstig intelligens bli vår nye førstelinje og Hvordan ruste opp og operasjonalisere innovasjonsoppdraget?
- Nytt råd: Nasjonalt råd for prioritering og bærekraft i helse- og omsorgstjenesten
- Møter i dialogarenaen for veikart for helsenæringen 10. juni og eksportstyret for eksportsatsingen 8. juni
- Forskningsrådet lyser ut 130 mill. kroner til innovative offentlige anskaffelser (IOA)
- HelseOmsorg21-monitoren er oppdatert med forskningsindikatorer fra forsknings- og kompetansesentre utenfor spesialisthelsetjenesten

Vedtak

Tas til orientering

Sak 35/3/2026

Eventuelt

Rådsmedlem Guri Rørtveit orienterte om at hun skal delta på Forsvarets sjefskurs til høsten. Hun vil gå ut av FHI og alle råd og utvalg hun er medlem av i denne perioden (24. august til 12. november).

Vedtak

Intet.

Sak 36/3/2026

Evaluerings av møtet

Vedtak

Intet.